

”Weet u al dat.....”

Nu het weer december is, moet ik denken aan de nieuwjaarswensen die we elkaar vaak sturen/stuurden. Doen we het nog op papier, maken we er een mailtje van of sturen we een mooie of leuke app?

Onze moderne wereld beschikt over goede communicatiesystemen. Was er eerst het spijkerschrift, de boekdrukkunst, de kranten en boeken, toen de radio en televisie, momenteel communiceren we veel met onze mobiele telefoon en computer.

De dorpsomroeper

Bij dit alles moeten we de dorpsomroeper niet vergeten! Hij was vele eeuwen heel belangrijk in het dorp want hij was de verspreider van belangrijke informatie. Hij hield met het levende instrument van zijn stem de inwoners op de hoogte van belangrijke berichten zoals geboorten, overlijden en huwelijken. Maar ook vergaderingen, markten, kermissen en andere evenementen kondigde hij aan.

Heel ambachtelijk deelde hij, staande op het Dorpsplein of op een ander belangrijk punt van samenkomst in een dorp, zijn dorpsgenoten het nieuws mee. Het goede en het slechte nieuws, dat zich dan als een lopend vuurtje. (waar komt die uitdrukking eigenlijk vandaan?) verspreidde. Technisch gezien was deze communicatievorm misschien gebrekkig, maar menselijk gezien was hij perfect. Hij was een man met een gezicht, een goede bekende waarschijnlijk en zo een onmisbaar deel van de gemeenschap.

Meerdere taken

De dorpsomroeper was vaak ook de klepperman/klapwaker en nachtwacht. Hij deed dan met een klep (een apparaat vergelijkbaar met een ratel) een ronde door het dorp en riep daarbij hoe laat het was. In veel plaatsen fungeerde hij ook als brandwacht. Bij brand maakte hij met het klepperapparaat een luid en indringend geluid zodat ieder die daartoe aangesteld was zijn taak op zich kon nemen met blussen.

De dorpsomroeper nu

Behalve enkele mensen met luide stem, hebben we in Ambacht geen echte dorpsomroeper meer. Onze buurgemeente Dordrecht heeft wél een echte. Dana de Caluwé is daar de eerste vrouwelijke stadsomroeper van Nederland. (Ja, Dordt is nu eenmaal een stad)

Ik kan het niet helpen dat ik hierbij aan wijlen ons bestuurslid Jaap van Beek moet denken. Hij zou er geknipt voor zijn geweest! In feite hééft hij het gedaan toen in 1999 het wapenbord bij de Havenkade na restauratie daar weer geplaatst werd, zoals op de foto te zien is.

Ik wil afsluiten met een kindergedicht van Hieronymus van Alphen (1746-1803) over de klepperman, waarin hij beschrijft hoe een kind rustig kan slapen terwijl de klepperman de wacht houdt:

Klepperman

Zou ik voor den klepper vrezén?

O! die lieve brave man

maakt, dat ik gerust kan wezen

en ook veilig slapen kan.

Moederlief 'k geloof het vast

dat hij op de dieven past.

Schoon hij loopt door wind en regen,

't zingen wordt hij nimmer moe.
Goede God! geef hem Uw zegen,
maar mijne oogjens vallen toe.
Lieve klepper! Hou de wacht!
Ik ga slapen: goede nacht.

Alie Tas